

בגמ': איתמר, ר"י אמר קדשו בכורות במדבר, ור"ל אמר לא קדשו בכורות במדבר וכו'.

ובגמ' אח"כ: מתקיף לה רב פפא ובמדבר לא קדשו והכתיב פקוד כל בכור זכר וגו', ולכאורה צ"ע מה נפק"מ לנו באיבעי' זו כיום, והרי יש להקשות כאן כדפריך ביומא (ה:): מאי דהוי הוי, וע"ש בתוס'. וראה ברש"י וברא"ש בחולין (י"ז). מש"כ ד"ל הנפק"מ לגבי "דרוש וקבל שכר" גם כשאין נפק"מ להלכה בזה. וראה בספר קנין תורה על פ"ר במדבר (ס"א א') באריכות מש"כ לבאר באיבעי' זו דנפק"מ בה כיום ג"כ ע"ש.

(פרדס יוסף החדש פ"ר במדבר)

★ ★

בגמ': איתבני ר"י לר"ל, עד שלא הוקם המשכן וכו' א"ל באותן שיצאו ממצרים וכו' הכי קא קשי' ל"י, אי אמרת בשלמא וכו'.

כתב הגאון ר' יוסף ענגיל זצ"ל בספרו אתון דאורייתא (כלל ט' אות א'): מבואר בזה דר' יוחנן ור"ל נחלקו דר"י ס"ל דיש ללמוד הפקעת חלות דמכבר מהמנעות חלות מחדש, וע"כ אילו לא קידשו בכורות במדבר הי' ראוי שתופקע שם קדושת הבכורים שיצאו ממצרים ג"כ, ור"ל ס"ל דנהי דקדושת בכורה אינה חלה מחדש במדבר, עכ"ז הקדשו מכבר קדוש ואין קדושתו נפקעת, ודו"ק היטב.

★ ★

בגמ': אותו היום שהוקם המשכן קרבו להם לישראל נדרים ונדבות, חטאות ואשמות, בכורות ומעשרות וכו' מאותו יום אין מעיקרא לא.

הגאון הנפלא ר' יעקב שור זצ"ל בספר משנת יעקב על ברכות כתב לבאר דברי הגמ' שם (ל"ב ע"ב): אמר הקב"ה, כלום אשכח עולות אילים ופטרי רחמים שהקרבת לפני במדבר וכו'. ודקדק הצ"ח (שם): לא ראיתי לשום אחד מהמפרשים שהרגיש, איזה עולות אילים כיון בכאן וכו' וע"ש באריכות מש"כ. וביאר הגר"י שור זצ"ל ד"ל שהכוונה. על יום הקמת המשכן דתניא בסדר עולם: "אותו היום שהוקם המשכן קרבו להם לישראל נדרים ונדבות חטאות ואשמות ובכורות". ובגמ' כאן מבואר וכנ"ל: דאותו היום אין, הא מעיקרא לא, ולפי שביום ההוא הקריבו כל הקרבנות הללו, זכורה היא כניסת ישראל לפני הקב"ה.

שדין זה - ששה אחת של לוי פטרו כמה פט"ח של ישראל, זה הי' הוראת שעה רק עכשיו במדבר, אבל בעלמא נוהג דין פטר חמור כמבואר, שעל כל פטר חמור - צריך ליתן ששה לכהן.

★ ★

בגמ': איתמר, ר"י אמר קדשו בכורות במדבר, ור"ל אמר לא קדשו בכורות במדבר וכו', איתבני ר"י לר"ל, עד שלא הוקם המשכן וכו'.

כתב הגאון הכלי חמדה זצ"ל (בפר' במדבר אות ב'): סוגית הגמ' תמוה לי מאד ואינה מובנת לי כלל, דהנה פשטות הסוגיא נראה, דלר"ל דס"ל דלא קדשו בכורות במדבר, לא קדשו אלא אותן הבכורות שהיו כבר נולדים בשעה שנאמר להם הפרשה קדש לי כל בכור והיינו ביום יציאתם ממצרים. משא"כ הבכורות הנולדים מכאן ואילך, הוי בכלל בכורים הנולדים במדבר וכמו שכתב הרמב"ן ז"ל בפ' בא בפסוק והי' כי יביאך בזה"ל: וע"ד הפשט, קדש לי כל בכור כל הנמצאים בישראל הוסף כי בעבוד שפדאם ממות בהיותו בארץ מצרים ציוה שיהיו קדושים לו לעבוד את עבודת ה' לכל אשר יצוה בם וכו', אבל המצוה בנוולדים לא נהגה במדבר עכ"ל וזהו דעת ר"ל בסוגיא.

וא"כ לר"י דס"ל דאם פסקה הקדושה מהנולדים פקעה מהראשונים, ג"כ לא יתכנו כלל דברי ר"ל, כיון דזה ברור דבין ששים רבוא מישראל לא הי' אף יום אחד שלא נולדו איזה בכורים, וכיון דאמרינן דפסקה הקדושה מהנולדים, ה"ה דפקעה מהראשונים. א"כ מצות קדש לי כל בכור לא הי' לו מקום כלל, וא"כ ע"כ דר"ל לית להי' סברת ר"י, וא"כ מה הקשה ר"י מהא דעד שלא הוקם המשכן עבודה בבכורות, כיון דמהתם לא קשה דהרי התם ע"כ ביוצאי מצרים קאי, וקושינו רק מכח סברא, א"כ הו"ל להקשות בלא"ה על ר"ל, איך תאמר דלא קדשו בכורות במדבר, דא"כ איך תאמר מצות קדש לי כיון דמיד פקעה הקדושה, כיון דבאותו יום נולדו בכורים מחדש שלא חלה עליהם הקדושה ושוב פסקה ול"ש מצות קדש לי כלל, והוא קושי' עצומה. וע"ש מש"כ בזה עוד.

★ ★